

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж1 2798/24
12.9.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Гордане Тошић, председника већа, Љиљане Милосављевић и Милице Аксентијевић, чланова већа, у парници из радног односа тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Никола Грчић, адвокат из Лазаревца, ул. Карађорђева бр. 44/1, против туженог АД ЕПС Београд, Огранак РБ „Колубара“, са седиштем у Лазаревцу, Светог Саве бр.1, ради накнаде штете, одлучујући о жалби туженог, изјављеној против пресуде Основног суда у Лазаревцу П1 380/22 од 20.5.2024. године, у седници већа одржаној 12.9.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Основног суда у Лазаревцу П1 380/22 од 20.5.2024. године у ставу првом изреке и **ОДБИЈА** као неоснован тужбени захтев тужиоца АА из ..., којим је тражио да се обавезе тужени АД ЕПС Београд, Огранак РБ „Колубара“ да тужиоцу

на име мање исплаћене зараде по основу сменског рада исплати и то:

- износ од 6.177,38 динара са законском затезном каматом почев од 12.12.2019. године, па до исплате,
- износ од 6.564,16 динара са законском затезном каматом почев од 15.1.2020. године, па до исплате,
- износ од 7.022,46 динара са законском затезном каматом почев од 13.2.2020. године, па до исплате,
- износ од 6.894,69 динара са законском затезном каматом почев од 12.3.2020. године, па до исплате,
- износ од 7.916,11 динара са законском затезном каматом почев од 11.6.2020. године, па до исплате,
- износ од 7.207,30 динара са законском затезном каматом почев од 14.7.2020. године, па до исплате,
- износ од 7.236,23 динара са законском затезном каматом почев од 15.10.2020. године, па до исплате,
- износ од 7.287,20 динара са законском затезном каматом почев од

- 12.11.2020. године, па до исплате,
- износ од 6.992,25 динара са законском затезном каматом почев од 15.12.2020. године, па до исплате,
 - износ од 7.986,26 динара са законском затезном каматом почев од 14.1.2021. године, па до исплате,
 - износ од 7.700,85 динара са законском затезном каматом почев од 11.2.2021. године, па до исплате,
 - износ од 4.273,67 динара са законском затезном каматом почев од 15.4.2021. године, па до исплате,
 - износ од 4.796,10 динара са законском затезном каматом почев од 13.5.2021. године, па до исплате,
 - износ од 7.051,11 динара са законском затезном каматом почев од 15.7.2021. године, па до исплате,
 - износ од 7.203,02 динара са законском затезном каматом почев од 14.10.2021. године, па до исплате,
 - износ од 7.751,97 динара са законском затезном каматом почев од 15.11.2021. године, па до исплате,
 - износ од 7.216,83 динара са законском затезном каматом почев од 14.12.2021. године, па до исплате,
 - износ од 7.406,23 динара са законском затезном каматом почев од 13.1.2022. године, па до исплате,
 - износ од 7.939,96 динара са законском затезном каматом почев од 10.2.2022. године, па до исплате,
 - износ од 6.890,69 динара са законском затезном каматом почев од 15.3.2022. године, па до исплате,
 - износ од 7.327,97 динара са законском затезном каматом почев од 12.5.2022. године, па до исплате,
 - износ од 5.830,55 динара са законском затезном каматом почев од 14.6.2022. године, па до исплате,
 - износ од 7.125,42 динара са законском затезном каматом почев од 14.7.2022. године, па до исплате,
 - износ од 7.281,94 динара са законском затезном каматом почев од 15.9.2022. године, па до исплате,
 - износ од 7.006,39 динара са законском затезном каматом почев од 13.10.2022. године, па до исплате,
 - износ од 7.045,52 динара са законском затезном каматом почев од 15.11.2022. године, па до исплате,
 - износ од 7.001,13 динара са законском затезном каматом почев од 13.12.2022. године, па до исплате,
 - износ од 7.594,14 динара са законском затезном каматом почев од 12.1.2023. године, па до исплате,
 - износ од 7.906,69 динара са законском затезном каматом почев од 14.02.2023. године, па до исплате,

на име накнаде штете због мање исплаћене накнаде зараде за време коришћења годишњег одмора исплати и то:

- износ од 3.560,13 динара са законском затезном каматом почев од 14.5.2020. године, па до исплате,
- износ од 3.119,44 динара са законском затезном каматом почев од 13.8.2020. године, па до исплате,
- износ од 1.285,60 динара са законском затезном каматом почев од 15.9.2020. године, па до исплате,
- износ од 3.722,63 динара са законском затезном каматом почев од 11.3.2021. године, па до исплате,
- износ од 4.925,97 динара са законском затезном каматом почев од 12.8.2021. године, па до исплате,
- износ од 3.913,55 динара са законском затезном каматом почев од 14.4.2022. године, па до исплате,
- износ од 5.567,95 динара са законском затезном каматом почев од 11.8.2022. године, па до исплате,
- износ од 556,80 динара са законском затезном каматом почев од 15.9.2022. године, па до исплате,

као и да на досуђене новчане износе уплати за тужиоца доприносе за обавезно пензијско и инвалидско осигурање Републичком фонду за ПИО.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ решење о трошковима парничног поступка, садржано у ставу другом изреке пресуде Основног суда у Лазаревцу П1 380/22 од 20.5.2024. године, и **ОДБИЈА** као неоснован захтев тужиоца за накнаду трошкова поступка у износу од 91.700,00 динара, а тужилац се **ОБАВЕЗУЈЕ** да туженом на име трошкова првостепеног парничног поступка исплати износ од 2.150,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац да туженом на име трошкова другостепеног парничног поступка исплати износ од 28.810,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Лазаревцу П1 380/22 од 20.5.2024. године, ставом првим изреке усвојен је тужбени захтев тужиоца и обавезан тужени да тужиоцу на име мање исплаћене зараде по основу сменског рада и на име мање исплаћене накнаде зараде за време коришћења годишњег одмора исплати појединачно одређене месечне износе, у вредности и са законском затезном каматом, као у садржају тог става, као и да на досуђене новчане износе уплати за тужиоца доприносе за обавезно пензијско и инвалидско осигурање Републичком фонду за ПИО. Ставом другим изреке обавезан је тужени да на име трошкова парничног поступка тужиоцу исплати износ од 91.700,00 динара.

Против наведене пресуде тужени је благовремено изјавио жалбу побијајући пресуду у целости, због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно или непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене

материјалног права.

Испитујући правилност и законитост ожалбене пресуде, у границама овлашћења прописаних одредбом члана 386. Закона о парничном поступку (“Службени гласник РС” бр.72/11...18/20), Апелациони суд у Београду је нашао да је жалба туженог основана.

У поступку доношења ожалбене пресуде нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачке 1. до 3, 5, 7. и 9. Закона о парничном поступку, на које другостепени суд пази по службеној дужности, као ни друге битне повреде поступка на које се указује у жалби.

Према чињеничном стању, утврђеном у првостепеном поступку, тужилац је у радном односу код туженог на неодређено време и у утуженом периоду је радио сваки други дан у времену од 7,00 до 19,00 часова, односно радио је сваки други дан по 12 часова, а организација рада је таква да тужилац мења другог запосленог на истом радном месту сваког другог дана, с тим што један дан ради од 7,00 до 19,00 часова, други дан му је пауза, и тако се циклус понавља. Тужиоцу за тако обављени рад није обрачунато и исплаћено увећање зараде за сменски рад од 8,9% на основну зараду, сходно одредби члана 38. став 1. тачка 4. Посебног колективног уговора туженог, због чега је тужиоцу и накнада зараде за време коришћења годишњег одмора (у висини просечне зараде запосленог у претходних 12 месеци), исплаћена у износу нижем од припадајућег. Вештачењем је утврђено висина потраживања тужиоца за утужени период на име увећања зараде за рад у сменама и на име мање исплаћене накнаде зараде за време коришћења годишњег одмора, све у појединачним износима који одговарају износима садржаним у ставу првом изреке првостепене пресуде.

На основу овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је нашао да је тужбени захтев тужиоца у целисти основан. Према датим разлозима, тужилац је у спорном периоду обављао послове радећи у сменама, а тужени му зараду није увећавао за 8,9% по основу сменског рада, сходно члану 38. став 1. тачка 4. Посебног колективног уговора туженог. Поред тога, због неправилног обрачуна зараде, без увећања за рад у смени, тужиоцу је мање исплаћена накнада зараде за време коришћења годишњег одмора, па је првостепени суд усвојио тужбени захтев по оба основа и донео одлуку као у ставу првом изреке ожалбене пресуде.

На досуђене износе, првостепени суд је тужиоцу досудио и законску затезну камату од доспелости сваког појединачног износа, до исплате, сходно одредбама члана 277. и 324. став 1. Закона о облигационим односима.

Како тужени тужиоцу у спорном периоду није обрачунао и исплатио зараду у складу са Законом о раду, првостепени суд је нашао да је основан и тужбени захтев за уплату доприноса за пензијско и инвалидско осигурање.

На потпуно и правилно утврђено чињенично стање, првостепени суд је погрешно применио материјално право, због чега је ожалбена пресуда морала

бити преиначена.

Правилно је првостепени суд утврдио да је тужилац у утуженом периоду радио код туженог у периоду од 7,00 до 19,00 часова, сваки други дан.

Према Директиви ЕУ 2003/88/ЕЦ, која није извор права, али може да допринесе тумачењу права, сменски рад се дефинише као таква организација рада у коме радници мењају једни друге на истом радном месту у складу са одређеним обрасцем, укључујући и образац ротирања који може бити непрекидан, или са прекидима (континуиран или дисконтинуиран) изискујући потребу да радник ради у различито време током одређеног периода дана и ноћи.

Према одредби члана 63. став 1. и 2. Закона о раду (“Службени гласник РС” бр.24/05...75/14), рад у сменама је организација рада код послодавца према којој се запослени на истим пословима смењују према утврђеном распореду, при чему измена смена може да буде континуирана или са прекидима током одређеног периода дана или недеља. Запослени који ради у сменама је запослени који код послодавца код кога је рад организован у сменама у току месеца посао обавља у различитим сменама најмање трећину свог радног времена.

Према одредби члана 7. став 2. алинеја 2. ПКУ за ЕПС (“Службени гласник РС” бр.15/15, 38/18), послодавац доноси одлуку о распореду, почетку и завршетку раног времена, полазећи од следећег: - на радним местима где процес рада траје непрекидно, рад се организује у сменама, при чему се под сменским радом подразумева рад у две (по 12 сати) или више смена (по 6 или 8 сати) у току радног дана када на истим средствима за рад, раде наизменично најмање два запослена, или две групе запослених, при чему измена смена може бити континуирана или са прекидима током одређеног периода дана или недеља.

Околност да је тужилац сваки други дан радио у периоду од 7,00 до 19,00 часова, не води закључку да је тужилац обављао сменски рад. Он је обављао рад у једној смени која је трајала 12 сати, смену није мењао, дакле, није било ситуације да је радио један дан од 7,00 до 19,00 часова, а други дан нпр. пауза, па трећи дан од 19,00 до 7,00 часова, већ је у континуитету сваки други дан обављао рад у једној смени, која је трајала 12 сати. У конкретном случају није постојала измена смена, коју прописује и члан 63. Закона о раду, када дефинише рад у сменама, из чега произлази закључак да тужилац није радио у смени и такав рад није сменски рад, због чега тужиоцу не припада увећање зараде за рад у смени, прописан Посебним колективним уговором за ЕПС у износу од 8,9%, па је ожалбена пресуда у том делу преиначена и тужбени захтев тужиоца за исплату увећане зараде по основу сменског рада одбијен, као неоснован.

Такав закључак заузео је и Уставни суд у својој одлуци број Уж 575/2011, у којој је констатовано да нема сменског рада у ситуацији где се одређени дан ради дуже од пуног радног времена, а потом у зависности од тога да ли се рад обавља од 7,00 до 19,00 часова или од 19,00 до 7,00 часова, запосленима слеђује

један, односно два слободна дана, да би наредног дана опет радили дуже од пуног радног времена, односно да у конкретном случају нема континуиране промене смене из дана у дан, или из недеље у недељу, или после одређеног броја радних дана.

Наиме, рад по сменама је посебан услов рада, због периодичног мењања радног времена, које утиче на прилагођавање запосленог таквом режиму рада, што има за последицу повећан напор запосленог. Међутим, у конкретном случају, тужилац није обављао рад по сменама, јер смене није мењао, нити је мењао радно време, с обзиром да је сваки други дан радио исто радно време (од 7,00 до 19,00 часова).

Код изложеног, без значаја је што је тужиоца, у складу са одређеним обрасцем, на истим пословима смењивао други запослени, који је такође радио по 12 сати, и то онда кад тужилац није радио, и с тим у вези што је тужилац радио у различите дане у току недеље, као и да ли је сходно таквом распореду рада радио дуже од просечног радног времена и на дане недељног одмора.

С обзиром да рад тужиоца није сменски рад, то је Апелациони суд у Београду преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев тужиоца за исплату увећане зараде по основу сменског рада.

Како је првостепени суд обавезао туженог да тужиоцу исплати накнаду штете због мање исплаћене накнаде зараде за време коришћења годишњег одмора, због тога што приликом обрачуна и исплате наведене накнаде тужени није узео у обзир увећање зараде по основу сменског рада, за које је овај суд нашао да тужиоцу не припада, то је ожалбена пресуда преиначена и у том делу, па је одбијен као неоснован тужбени захтев тужиоца за исплату мање исплаћене накнаде зараде за време коришћења годишњег одмора.

Имајући у виду напред наведено, одбијен је као неоснован и акцесорни захтев тужиоца за уплату доприноса за пензијско и инвалидско осигурање на наведене износе.

С обзиром на исход поступка и успех странака у њему, преиначена је и одлука о трошковима парничног поступка, садржана у делу става трећег изреке ожалбене пресуде и одбијен захтев тужиоца за накнаду трошкова које је имао у поступку пред првостепеним судом, а тужилац је обавезана да туженом накнади трошкове првостепеног поступка у висини судске таксе за одговор на тужбу у износу од 2.150,00 динара, која је одмерена према означеној вредности предмета спора у тужби, због чега је одлучено као у ставу другом изреке ове пресуде.

Тужени је успео у поступку по жалби, па зато има право на накнаду трошкова по том правном леку, у смислу одредби члана 153. став 1, 154. став 1. и 163. Закона о парничном поступку. Одмерени трошкови представљају стварни издатак туженог за судску таксу за жалбу и другостепену одлуку у износу од по 14.405,00 динара, у складу са Таксеном тарифом Закона о судским таксама.

Из изнетих разлога, овај суд је применом одредби члана 394. тачка 4, 401. тачка 3. и 165. став 2. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС" бр.72/11...18/20), одлучио као у изреци.

**Председник већа-судија
Гордана Тошић,с.р.**

**За тачност отправака
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић**